

Sygn. akt I UK 301/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania S. [...] w M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanych: K. W. i C. Spółki z o.o. w M.
o wysokość podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej S. [...] w M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od S. [...] w M. na rzecz C. Spółki z o.o. w M.
kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Odwołujący się – S. [...] w M.- wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 marca 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie: art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 22 k.p. i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej powoływanej jako „ustawa systemowa”) wobec niezastosowania ich jako prawnej podstawy rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób niebudzący

wątpliwości wynika, że ubezpieczona K.W. wykonywała usługi na rzecz zainteresowanej C. Spółki z o.o. w M. nie w ramach umowy zlecenia, lecz w ramach stosunku pracy, w konsekwencji czego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie powinien mieć w przedmiotowej sprawie zastosowania, gdyż płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego powinien być pracodawca ubezpieczonej, tj. zainteresowana C. Spółka z o.o.; a także naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 22 k.p. i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, przez jego niezastosowanie jako prawnej podstawy rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że ubezpieczona K. W. wykonywała usługi na rzecz zainteresowanej C. Spółki z o.o. nie w ramach umowy zlecenia, lecz w ramach stosunku pracy, a w konsekwencji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie powinien mieć w sprawie zastosowania, gdyż płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego powinien być pracodawca, tj. zainteresowana C. Spółka z o.o.; 2) art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, przez jego błędne zastosowanie polegające na przyznaniu odwołującemu się statusu płatnika składek od wynagrodzeń otrzymywanych przez ubezpieczoną od podmiotu trzeciego; 3) art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że treścią dyspozycji tego przepisu objęte są również umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, niepodlegające przepisom Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia i umowie o dzieło; 4) art. 35 i 35a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.) oraz art. 132 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.; dalej powoływanej jako „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej”), przez ich niezastosowanie polegające na braku uznania, że umowa zawarta przez ubezpieczoną z zainteresowaną Spółką jest umową o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 378 § 1 k.p.c., nie rozpoznając zgłoszonego przez odwołującego się apelacyjnego zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji

art. 22 k.p. i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej, co doprowadziło do błędnego zastosowania art. 8 ust. 2a tej ustawy.

Ponadto skarżący podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: „czy za pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy rozumieć również osobę wykonującą pracę na podstawie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, a zatem rozstrzygnięcie, czy dyspozycja normy art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obejmuje również umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych”. W ocenie skarżącego, rozstrzygnięcie tej kwestii jest istotne z punktu widzenia zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej i ustalenia płatnika składek w stosunku do pracowników. W tym zakresie skarżący odwołał się do art. 132 i 133 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej, art. 35-35a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, art. 26 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.) oraz wyroku Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2004 r., III CK 134/04 (OSP 2005 nr 6, poz. 79).

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł pełnomocnik zainteresowanej C. Spółki z o.o., domagając się wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenia skargi kasacyjnej i wnosząc o zasądzenie od odwołującego się na rzecz zainteresowanej zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście istnieje. Oznacza to, że skarżący musi opisać, w czym – w jego ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny oraz jego wzruszenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile do uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, aby jej podstawa była usprawiedliwiona, o tyle do jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną.

Skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż – wbrew jego wywodom – Sąd drugiej instancji odniósł się w kilku miejscach do apelacyjnego zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 22 k.p. i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej (choć ten ostatni przepis nie został wyraźnie powołany w treści uzasadnienia), uznając zarzut za bezzasadny i przyjmując, że ubezpieczona wykonywała usługi medyczne w ramach zawartej z zainteresowaną Spółką umowy zlecenia (umowy o świadczenie usług medycznych) i nie łączył jej z tą Spółką stosunek pracy. Trafność zaś takiej oceny nie leży w płaszczyźnie zastosowania art. 378 § 1 k.p.c., ale stosownych przepisów prawa materialnego.

Odnosząc się do drugiej z przedstawionych przesłanek, mającej uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy przypomnieć, że twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy

po pierwsze – przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie – jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne zostało już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy. Mianowicie w wyroku z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 (LEX nr 1455194) przedstawiono stanowisko, że chociaż umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (art. 133 w związku z art. 132 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) należy do umów nazwanych, do których nie stosuje się z mocy art. 750 k.c. przepisów o zleceniu (tak Sąd Najwyższy w powołanym również przez skarżącego wyroku z 10 grudnia 2004 r., III CK 134/04, OSP 2005 nr 6, poz. 79), to nie można jej utożsamiać z umową o świadczenie usług medycznych zawartą przez podwykonawcę (tu: zainteresowaną Spółkę) na rzecz świadczeniodawcy (tu: skarżącego) z osobą trzecią (tu: ubezpieczoną). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że uregulowana w art. 132 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawierana jest przez podmiot zobowiązany do realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego (Narodowy Fundusz Zdrowia) z podmiotem, który według przepisów tej ustawy może być świadczeniodawcą. Stosownie do art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, umowa taka nie może być zawarta przez Fundusz z osobą udzielającą świadczeń opieki zdrowotnej (lekarzem, pielęgniarką, położną, inną osobą wykonującą zawód medyczny lub psychologiem) u tego świadczeniodawcy, który zawarł ją z Funduszem. Z mocy art. 133 zdanie drugie tej ustawy, takiej osobie świadczeniodawca nie może również zlecić – jako podwykonawcy – udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartej z Funduszem, w tym na podstawie umowy o zamówienie na świadczenia zdrowotne. Odnosząc to do niniejszej sprawy, zainteresowanej K. W. nie można uznać za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej wynikającej z art. 132

ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. W związku z tym nie występuje w niniejszej sprawie problem, czy „art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obejmuje również umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych”.

Na marginesie należy podnieść, że Sąd Najwyższy wydał postanowienia o odmowie przyjęcia skarg kasacyjnych w analogicznych sprawach (postanowienia z 13 listopada 2014 r., I UK 287/14 i I UK 288/14).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O rozliczeniu kosztów postępowania kasacyjnego między skarżącym (S. [...] w M.) i zainteresowaną (C. Spółką z o.o. w M.) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).